

Bruksela, 1 sierpnia 2022 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2022/0222(NLE)

11712/22
ADD 1

COASI 116	AGRI 350
ASIE 54	TRANS 520
CFSP/PESC 1056	ENV 787
RELEX 1076	ENER 388
COHOM 85	ECOFIN 793
CONOP 69	EDUC 282
COTER 200	CULT 80
WTO 136	CLIMA 389
JAI 1079	MIGR 228
DEVGEN 158	ASEM 19

WNIOSEK

Od: Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)

Data otrzymania: 1 sierpnia 2022 r.

Do: Sekretariat Generalny Rady

Nr dok. Kom.: COM(2022) 354 final Annex

Dotyczy: ZAŁĄCZNIK do wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, Umowy ramowej o partnerstwie i współpracy między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a rządem Malezji, z drugiej strony

---

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2022) 354 final Annex.

Zał.: COM(2022) 354 final Annex

Bruksela, dnia 1.8.2022 r.
COM(2022) 354 final

ANNEX

ZAŁĄCZNIK

do

wniosku dotyczącego decyzji Rady

w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, Umowy ramowej o partnerstwie i współpracy między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a rządem Malezji, z drugiej strony

ZAŁĄCZNIK

UMOWA RAMOWA O PARTNERSTWIE I WSPÓŁPRACY MIĘDZY UNIĄ
EUROPEJSKĄ I JEJ PAŃSTWAMI CZŁONKOWSKIMI, Z JEDNEJ STRONY,
A RZĄDEM MALEZJI, Z DRUGIEJ STRONY

UNIA EUROPEJSKA, zwana dalej „Unią” lub „UE”,

oraz

KRÓLESTWO BELGII,

REPUBLIKA BUŁGARII,

REPUBLIKA CZESKA,

KRÓLESTWO DANII,

REPUBLIKA FEDERALNA NIEMIEC,

REPUBLIKA ESTOŃSKA,

IRLANDIA,

REPUBLIKA GRECKA,

KRÓLESTWO HISZPANII,

REPUBLIKA FRANCUSKA,

REPUBLIKA CHORWACJI,

REPUBLIKA WŁOSKA,

REPUBLIKA CYPRYJSKA,

REPUBLIKA ŁOTEWSKA,

REPUBLIKA LITEWSKA,

WIELKIE KSIĘSTWO LUKSEMBURGA,

WĘGRY,

REPUBLIKA MALTY,

KRÓLESTWO NIDERLANDÓW,

REPUBLIKA AUSTRII,

RZECZPOSPOLITA POLSKA,

REPUBLIKA PORTUGALSKA,

RUMUNIA,

REPUBLIKA SŁOWENII,

REPUBLIKA SŁOWACKA,

REPUBLIKA FINLANDII,

KRÓLESTWO SZWECJI,

państwa członkowskie Unii Europejskiej, zwane dalej „państwami członkowskimi”,

z jednej strony,

oraz

RZĄD MALEZJI, zwany dalej „Malezją”,

z drugiej strony,

zwani dalej indywidualnie „Stroną” lub wspólnie „Stronami”,

ZWAŻYWSZY na tradycyjną przyjaźń między Stronami oraz łączące je więzi historyczne, polityczne i gospodarcze;

PRZYWIĄZUJĄC szczególne znaczenie do wszechstronnego charakteru ich wzajemnych stosunków;

MAJĄC NA UWADZE, iż niniejsza Umowa stanowi część szerszych i spójnych stosunków między nimi w ramach porozumień, których są stronami;

UZNAJĄC znaczenie tolerancji, akceptacji i wzajemnego szacunku w ramach zróżnicowanej społeczności międzynarodowej oraz potwierdzając zasadę umiarkowania;

POTWIERDZAJĄC przywiązanie Stron do poszanowania zasad demokracji i praw człowieka zgodnie z postanowieniami Powszechnej deklaracji praw człowieka („PDPC”) oraz innych międzynarodowych instrumentów dotyczących praw człowieka, które mają zastosowanie do Stron;

POTWIERDZAJĄC swoje przywiązanie do zasad praworządności i dobrego zarządzania oraz dążenie do wspierania postępu gospodarczego i społecznego swoich narodów, przy uwzględnieniu zasady zrównoważonego rozwoju i wymogów związanych z ochroną środowiska;

PRAGNĄC wzmocnienia współpracy w zakresie stabilności międzynarodowej, sprawiedliwości i bezpieczeństwa jako podstawowego warunku propagowania zrównoważonego rozwoju społecznego i gospodarczego, eliminacji ubóstwa oraz promowania programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 („Agenda 2030”) przyjętego w rezolucji Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych („NZ”) 70/1 (2015) „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030” na Szczycie w sprawie Zrównoważonego Rozwoju w dniu 25 września 2015 r.;

UWAŻAJĄC terroryzm za zagrożenie dla globalnego bezpieczeństwa oraz zamierzając zintensyfikować swój dialog i współpracę w walce z terroryzmem, zgodnie z odpowiednimi aktami Rady Bezpieczeństwa ONZ („RB ONZ”), a zwłaszcza rezolucją RB ONZ nr 1373 (2001);

WYRAŻAJĄC swoje pełne zaangażowanie w przeciwdziałanie wszystkim formom terroryzmu i ich zwalczanie oraz w tworzenie skutecznych instrumentów międzynarodowych w celu ich eliminowania;

UZNAJĄC, że wszelkie wprowadzone środki w celu zwalczania terroryzmu muszą być zgodne ze zobowiązaniami Stron w ramach prawa międzynarodowego, w szczególności, międzynarodowego prawa dotyczącego praw człowieka i prawa humanitarnego;

POTWIERDZAJĄC, że najcięższe przestępstwa wzbudzające niepokój całej społeczności międzynarodowej nie mogą pozostawać bezkarne, i uważając międzynarodowe trybunały karne, w tym Międzynarodowy Trybunał Karny, za istotne osiągnięcie dla pokoju i sprawiedliwości na świecie;

ZGADZAJĄC SIĘ, że rozprzestrzenianie broni masowego rażenia („BMR”) i systemów jej przenoszenia stanowi poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa i pokoju międzynarodowego oraz pragnąc zwiększyć dialog i współpracę w tej dziedzinie;

UZNAJĄC, że niekontrolowany przepływ broni konwencjonalnej stwarza zagrożenie dla międzynarodowego i regionalnego pokoju, bezpieczeństwa i stabilności oraz uznając potrzebę współpracy w celu zapewnienia transferu broni konwencjonalnej w odpowiedzialny sposób oraz zapobiegania nielegalnemu handlowi bronią strzelecką i lekką, wraz z amunicją do tej broni;

UZNAJĄC znaczenie Umowy o współpracy z dnia 7 marca 1980 r. między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Indonezją, Malezją, Filipinami, Singapurem i Tajlandią – państwami członkowskimi Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN) i późniejszych protokołów w sprawie przystąpienia;

UZNAJĄC znaczenie umacniania istniejących stosunków między Stronami, mając na względzie zacieśnienie współpracy między nimi oraz ich wspólną chęć do konsolidacji, pogłębienia i zróżnicowania wzajemnych stosunków w obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania;

WYRAŻAJĄC swoje zobowiązanie do promowania wszystkich aspektów zrównoważonego rozwoju, w tym ochrony środowiska i skutecznej współpracy mającej na celu przeciwdziałanie zmianie klimatu;

WYRAŻAJĄC swoje zobowiązanie do propagowania uznanych na forum międzynarodowym norm pracy i norm socjalnych;

PODKREŚLAJĄC znaczenie umacniania współpracy w dziedzinie migracji;

STWIERDZAJĄC, że w przypadku gdy Strony postanowią zawrzeć, w ramach niniejszej Umowy, umowy szczegółowe dotyczące przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, które mogą zostać zawarte przez Unię na mocy części trzeciej tytuł V Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE”), postanowienia takich przyszłych umów nie będą wiążące dla Irlandii, chyba że Unia wraz z Irlandią, odnośnie do jej poprzednich stosunków dwustronnych, zawiadomi Malezję, że Irlandia ma zostać związana taką umową jako część Unii zgodnie z protokołem nr 21 w sprawie stanowiska Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonym do Traktatu o Unii Europejskiej („TUE”) i TFUE. Podobnie wszelkie późniejsze środki wewnętrzne Unii, które mogą zostać wprowadzone zgodnie z wyżej wymienionym tytułem V w celu wykonania niniejszej Umowy, nie byłyby wiążące dla Irlandii, chyba że zgłosiłaby ona chęć uczestniczenia w takich środkach lub ich wprowadzenia zgodnie z protokołem nr 21. Odnotowując również, że takie przyszłe umowy lub takie późniejsze środki wewnętrzne Unii wchodziłyby w zakres protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii załączonego do wspomnianych traktatów,

POSTANAWIAJĄ, CO NASTĘPUJE:

TYTUŁ I

CHARAKTER I ZAKRES

ARTYKUŁ 1

Podstawa współpracy

1. Poszanowanie zasad demokracji i praw człowieka, określonych w PDPC i innych międzynarodowych instrumentach dotyczących praw człowieka, które mają zastosowanie do Stron, oraz zasady praworządności stanowi fundament polityki wewnętrznej i międzynarodowej Stron oraz zasadniczy element niniejszej Umowy.
2. Strony potwierdzają wspólne wartości określone w Karcie Narodów Zjednoczonych.
3. Strony potwierdzają zobowiązanie do promowania zrównoważonego rozwoju, współpracy w celu sprostania wyzwaniom związanym ze zmianą klimatu i globalizacją, oraz do przyczyniania się do osiągnięcia uznanych na szczeblu międzynarodowym celów rozwojowych, w szczególności do wzmocnienia globalnego partnerstwa na rzecz rozwoju, o którym mowa w Agendzie 2030.
4. Strony potwierdzają przywiązanie do zasady dobrych rządów we wszystkich jej aspektach.
5. Wykonanie niniejszej Umowy jest oparte na zasadach dialogu, wzajemnego poszanowania, partnerstwa na zasadach równości, konsensusu oraz poszanowania prawa międzynarodowego.

6. Strony postanawiają, że współpraca w ramach niniejszej Umowy przebiega zgodnie z ich odpowiednimi przepisami, zasadami, regulacjami i politykami.

ARTYKUŁ 2

Cele współpracy

Celem niniejszej Umowy jest ustanowienie zacieśnionego partnerstwa między Stronami oraz pogłębienie i usprawnienie współpracy w kwestiach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, odzwierciedlających wspólne wartości i zasady.

TYTUŁ II

WSPÓŁPRACA DWUSTRONNA, REGIONALNA I MIĘDZYNARODOWA

ARTYKUŁ 3

Współpraca w ramach forów i organizacji regionalnych i międzynarodowych

1. Strony zobowiązują się do wymiany opinii i współpracy w ramach regionalnych i międzynarodowych forów i organizacji, takich jak ONZ i odnośne agencje ONZ, dialog UE-ASEAN, Forum Regionalne ASEAN, dialog Azja-Europa („ASEM”), Konferencja Narodów Zjednoczonych ds. Handlu i Rozwoju i Światowa Organizacja Handlu („WTO”).

2. Strony postanawiają również propagować współpracę między niezależnymi ośrodkami badawczymi, pracownikami akademickimi, organizacjami pozarządowymi oraz mediami w dziedzinach objętych niniejszą Umową. Współpraca ta może w szczególności obejmować zapewnianie odpowiednich szkoleń warsztatów i seminariów, wymianę ekspertów, badania i inne działania uzgodnione przez Strony.

ARTYKUŁ 4

Współpraca regionalna i dwustronna

We wszystkich sektorach objętych dialogiem i współpracą, które ustanawia się na mocy niniejszej Umowy, oraz kładąc odpowiedni nacisk na kwestie objęte współpracą UE-Malezja, Strony mogą również, za obopólną zgodą, współpracować w ramach działań na szczeblu regionalnym lub poprzez połączenie obu tych wymiarów, z uwzględnieniem regionalnych procesów decyzyjnych zainteresowanych grup regionalnych. W tym kontekście przy wyborze odpowiednich ram działania Strony będą dążyły do maksymalizacji wpływu na wszystkie zainteresowane strony oraz do zwiększenia ich zaangażowania, starając się jednocześnie jak najwydajniej wykorzystać dostępne zasoby i zapewnić spójność z innymi działaniami.

TYTUŁ III

WSPÓŁPRACA NA RZECZ MIĘDZYNARODOWEGO POKOJU, BEZPIECZEŃSTWA I STABILNOŚCI

ARTYKUŁ 5

Zwalczanie terroryzmu

Strony potwierdzają znaczenie zapobiegania terroryzmowi oraz jego zwalczania w pełnym poszanowaniu zasad Karty Narodów Zjednoczonych, zasad praworządności i prawa międzynarodowego, łącznie z obowiązującymi międzynarodowym prawem dotyczącym praw człowieka i prawem humanitarnym, z uwzględnieniem Globalnej Strategii Zwalczania Terroryzmu ONZ, zawartej w rezolucji Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych nr 60/288 (2006), zmienionej rezolucjami Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych nr 62/272 (2008) i 64/297 (2010). W tych ramach Strony zgadzają się współpracować w celu zapobiegania aktom terrorystycznym oraz ich zwalczania, w szczególności:

- a) w ramach wdrożenia rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1267 (1999), 1373 (2001) i 1822 (2008), jak również innych odpowiednich rezolucji ONZ, oraz ratyfikacji i wdrożenia odpowiednich międzynarodowych konwencji i instrumentów;
- b) poprzez wymianę informacji dotyczących grup terrorystycznych i sieci wspierających je, zgodnie z prawem międzynarodowym i krajowym;

- c) poprzez wymianę opinii o środkach i metodach stosowanych w celu zwalczania terroryzmu i podżegania do aktów terrorystycznych, w tym w dziedzinie szkoleń oraz technologii, oraz wymianę wiedzy fachowej związanej z zapobieganiem terroryzmowi;
- d) poprzez współpracę prowadzoną w odpowiednich ramach prawnych mającą na celu pogłębienie konsensusu międzynarodowego w kwestii walki z terroryzmem i finansowaniem go oraz przez działanie na rzecz jak najszybszego osiągnięcia porozumienia w sprawie całościowej konwencji dotyczącej terroryzmu międzynarodowego w celu uzupełnienia istniejących instrumentów ONZ i innych obowiązujących instrumentów międzynarodowych dotyczących zwalczania terroryzmu;
- e) poprzez propagowanie współpracy między państwami członkowskimi ONZ w celu skutecznego wdrożenia, za pomocą wszelkich dostępnych środków, globalnej strategii ONZ w sprawie zwalczania terroryzmu;
- f) poprzez realizację i zacieśnianie swojej współpracy dotyczącej zwalczania terroryzmu w ramach dialogu UE-ASEAN i ASEM;
- g) poprzez wymianę sprawdzonych rozwiązań z dziedziny zapobiegania terroryzmowi i jego zwalczania.

ARTYKUŁ 6

Poważna przestępczość budząca niepokój międzynarodowy

1. Strony potwierdzają, że najpoważniejsze przestępstwa wzbudzające niepokój całej społeczności międzynarodowej nie mogą pozostawać bezkarne i że należy wprowadzić środki w celu zwalczania tej przestępczości, odpowiednio na szczeblu krajowym lub międzynarodowym zgodnie z właściwym prawem Stron i mającymi zastosowanie zobowiązaniami międzynarodowymi. Takie środki mogą obejmować środki dyplomatyczne, humanitarne i inne pokojowe działania, a także międzynarodowe trybunały i sądy karne.
2. Strony uważają międzynarodowe trybunały karne, w tym Międzynarodowy Trybunał Karny, za istotne osiągnięcie dla pokoju i sprawiedliwości na świecie.
3. Strony podkreślają znaczenie współpracy z tymi sądami i trybunałami zgodnie z właściwym prawem Stron i mającymi zastosowanie zobowiązaniami międzynarodowymi.
4. Strony postanawiają współpracować w celu promowania uniwersalności stosowania Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego.

ARTYKUŁ 7

Broń masowego rażenia

1. Strony podkreślają, że celem jest wzmocnienie międzynarodowych systemów dotyczących BMR. Strony uznają, że zdobywanie przez kolejne państwa i inne podmioty dostępu do BMR i systemów jej przenoszenia, stanowi jedno z największych zagrożeń dla międzynarodowej stabilizacji i bezpieczeństwa. Strony postanawiają współpracować i przyczyniać się do międzynarodowej stabilności i bezpieczeństwa poprzez pełne przestrzeganie oraz wdrożenie na poziomie krajowym istniejących zobowiązań podjętych przez Strony w ramach traktatów i układów międzynarodowych o rozbrojeniu i nierozprzestrzenianiu, jak również innych odpowiednich zobowiązań międzynarodowych na podstawie Karty Narodów Zjednoczonych. To postanowienie stanowi zasadniczy element niniejszej Umowy.

2. Strony postanawiają ponadto współpracować i przyczyniać się do wzmocnienia międzynarodowych systemów dotyczących rozbrojenia i nierozprzestrzeniania poprzez:
  - a) podejmowanie kroków mających na celu, stosownie do okoliczności, podpisanie, ratyfikację lub przystąpienie do wszystkich innych odpowiednich instrumentów międzynarodowych dotyczących BMR oraz ich pełne wdrożenie, a także promowanie ich powszechnego przestrzegania;

  - b) wdrożenie i dalsze rozwijanie skutecznego systemu kontroli wywozu na poziomie krajowym pozwalającego na kontrolę wywozu i tranzytu towarów związanych z BMR, w tym ostateczne użycie technologii podwójnego zastosowania pod kątem BMR, oraz obejmującego skuteczne sankcje w przypadku naruszenia kontroli wywozu;

c) promowanie powszechnego przyjęcia i pełnego wykonania obowiązujących wielostronnych traktatów.

3. Strony uznają, że wdrożenie kontroli wywozu nie powinno utrudniać współpracy międzynarodowej w zakresie materiałów, urządzeń i technologii przeznaczonych do celów pokojowych, natomiast cele pokojowego zastosowania nie powinny być wykorzystywane do ukrywania rozprzestrzeniania broni.

4. Strony postanawiają prowadzić regularny dialog polityczny, który będzie towarzyszył tym zobowiązaniom i konsolidował je. Ten dialog może się odbywać na szczeblu regionalnym.

ARTYKUŁ 8

Broń konwencjonalna

1. Strony uznają znaczenie krajowych systemów kontroli transferu broni konwencjonalnej, zgodnie z istniejącymi standardami międzynarodowymi. Strony uznają znaczenie stosowania takich kontroli w odpowiedzialny sposób, co przyczyni się do międzynarodowego i regionalnego pokoju, bezpieczeństwa i stabilności oraz ograniczenia cierpień ludzkich, jak również do zapobiegania przenikaniu broni konwencjonalnej.

2. Strony uznają, że nielegalne wytwarzanie i transfer broni strzeleckiej i lekkiej oraz amunicji do niej, a także obrót nimi, ich nadmierne gromadzenie, złe zarządzanie nimi, ich niewłaściwie zabezpieczone składowanie i niekontrolowane rozprzestrzenianie stanowią poważne zagrożenie dla pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego.

3. Strony postanawiają przestrzegać swoich zobowiązań dotyczących rozwiązania wszystkich aspektów nielegalnego handlu bronią strzelecką i lekką, w tym amunicją do niej, oraz w pełni wywiązać się z tych zobowiązań w ramach istniejących porozumień międzynarodowych i rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ oraz zobowiązań w ramach innych instrumentów międzynarodowych mających zastosowanie w tej dziedzinie, takich jak Program działania ONZ na rzecz zapobiegania nielegalnemu handlowi bronią strzelecką i lekką, zwalczania i eliminowania go we wszystkich aspektach.

4. Strony postanawiają współpracować na poziomie dwustronnym, regionalnym i międzynarodowym, aby zapewnić transfer broni konwencjonalnej w odpowiedzialny sposób oraz rozwiązać problem nielegalnego handlu bronią strzelecką i lekką, w tym amunicją do niej. Strony postanawiają zapewnić koordynację swoich wysiłków w celu regulowania lub poprawy regulacji międzynarodowego handlu bronią konwencjonalną oraz w celu zapobiegania nielegalnemu handlowi bronią, zwalczania i eliminowania go. Strony postanawiają również podnieść kwestie dotyczące broni konwencjonalnej w ramach swojego istniejącego regularnego dialogu politycznego.

ARTYKUŁ 9

Zasada umiarkowania

1. Strony postanawiają współpracować w celu promowania zasady umiarkowania w zakresie dialogu przy poruszaniu kwestii, które dotyczą obu Stron.

2. Strony postanawiają, w stosownych przypadkach, podkreślać znaczenie zasady umiarkowania na forach regionalnych i międzynarodowych.

3. Strony postanawiają współpracować w celu promowania zasady umiarkowania, łącznie z ułatwianiem i wspieraniem odpowiednich działań, a także wymianą najlepszych praktyk, informacji i wiedzy fachowej.

TYTUŁ IV

WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE HANDLU I INWESTYCJI

ARTYKUŁ 10

Zasady ogólne

1. Strony podejmują dialog dotyczący kwestii związanych z handlem i inwestycjami, mając na względzie wzmocnienie i rozwój wielostronnego systemu wymiany handlowej oraz dwustronnej wymiany handlowej między Stronami.
2. W tym celu Strony współpracują ze sobą w dziedzinie handlu i inwestycji, m.in. poprzez dążenie do ustanowienia umowy o wolnym handlu między Stronami. Taka umowa jest umową szczegółową w rozumieniu art. 52 ust. 2.
3. Strony mogą rozwijać swoje stosunki w dziedzinie handlu i inwestycji poprzez dialog, współpracę i wzajemnie uzgodnione inicjatywy, zajmując się m.in. dziedzinami, o których mowa w art. 11 do 17.

ARTYKUŁ 11

Kwestie sanitarne i fitosanitarne

1. Strony współpracują w zakresie kwestii sanitarnych i fitosanitarnych w celu ochrony życia i zdrowia ludzi, zwierząt i roślin na terytoriach Stron.
2. Strony prowadzą rozmowy i wymieniają informacje na temat odpowiednich środków zdefiniowanych w Porozumieniu WTO w sprawie stosowania środków sanitarnych i fitosanitarnych, Międzynarodowej Konwencji Ochrony Roślin, a także określonych przez Światową Organizację Zdrowia Zwierząt i Komisję Kodeksu Żywnościowego.
3. Strony postanawiają podjąć współpracę w zakresie budowania potencjału w kwestiach sanitarnych i fitosanitarnych. Takie budowanie potencjału odnosi się do konkretnych potrzeb Strony i jest prowadzone w celu wspierania każdej ze Stron w przestrzeganiu środków sanitarnych i fitosanitarnych drugiej Strony.

ARTYKUŁ 12

Bariery techniczne w handlu

Strony propagują stosowanie norm międzynarodowych oraz współpracują i wymieniają informacje w zakresie norm, przepisów technicznych i procedur oceny zgodności, szczególnie w ramach Porozumienia WTO w sprawie barier technicznych w handlu.

ARTYKUŁ 13

Cła

W celu zwiększenia bezpieczeństwa i ochrony handlu międzynarodowego oraz zapewnienia równowagi między ułatwieniami w handlu a walką z oszustwami i nieprawidłowościami Strony wymieniają doświadczenia i badają możliwości w zakresie:

- a) uproszczenia procedur dotyczących przywozu, wywozu i innych procedur celnych;
- b) ustanowienia mechanizmów wzajemnej pomocy administracyjnej;
- c) zapewnienia przejrzystości przepisów celnych i handlowych;
- d) rozwijania współpracy celnej;
- e) zbliżania poglądów i wspólnych działań w kontekście odnośnych inicjatyw międzynarodowych, w tym w dziedzinie ułatwień w handlu.

ARTYKUŁ 14

Inwestycje

Strony wspierają większy przepływ inwestycji poprzez rozwój atrakcyjnych i stabilnych warunków dla wzajemnych inwestycji dzięki konsekwentnemu dialogowi, którego celem jest umacnianie zrozumienia i współpracy w zakresie inwestycji, badanie mechanizmów ułatwiających przepływy inwestycji oraz promowanie stabilnych, przejrzystych, otwartych i niedyskryminacyjnych warunków dla inwestorów.

ARTYKUŁ 15

Polityka konkurencji

1. Strony będą promować skuteczne stosowanie zasad konkurencji oraz mogą współpracować w tej dziedzinie, uwzględniając zasadę przejrzystości i sprawiedliwości proceduralnej w celu zapewnienia pewności prawnej dla przedsiębiorstw prowadzących działalność na rynkach drugiej Strony.
2. Strony angażują się w działania w zakresie współpracy technicznej w dziedzinie polityki konkurencji zależnie od dostępności finansowania takich działań w ramach instrumentów i programów Stron dotyczących współpracy.

ARTYKUŁ 16

Usługi

Strony rozpoczynają regularny dialog mający na celu w szczególności wymianę informacji o swoich wewnętrznych regulacjach i przepisach, wspieranie dostępu do rynków drugiej Strony, łącznie z handlem elektronicznym, wspieranie dostępu do kapitału i technologii oraz wspieranie handlu usługami między oboma regionami i na rynkach krajów trzecich.

ARTYKUŁ 17

Prawa własności intelektualnej

1. Strony potwierdzają olbrzymie znaczenie, które przywiązują do ochrony praw własności intelektualnej, łącznie z oznaczeniami geograficznymi, oraz zobowiązują się ustanowić właściwe środki w celu zapewnienia odpowiedniej, zrównoważonej i skutecznej ochrony i egzekwowania tych praw, zwłaszcza w zakresie naruszenia praw własności intelektualnej, zgodnie z międzynarodowymi standardami, do których przestrzegania Strony są zobowiązane. Ochrona oraz egzekwowanie praw własności intelektualnej powinny przyczynić się do promocji innowacji technologicznych oraz do transferu i rozpowszechniania technologii, ze wzajemną korzyścią dla producentów i użytkowników wiedzy technicznej, w sposób sprzyjający osiągnięciu dobrobytu społecznego i gospodarczego oraz zrównoważeniu praw i obowiązków.

2. Strony mogą wymieniać informacje i doświadczenia dotyczące takich kwestii jak:

- a) praktyka, wspieranie, rozpowszechnianie, usprawnianie, zarządzanie, harmonizacja oraz ochrona praw własności intelektualnej;
- b) skuteczne stosowanie, używanie i komercjalizacja praw własności intelektualnej;
- c) egzekwowanie praw własności intelektualnej, w tym środków kontroli granicznej.

3. Strony współpracują w obszarach ochrony własności intelektualnej stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania w celu skutecznej ochrony, używania i komercjalizacji własności intelektualnej w oparciu o swoje doświadczenia oraz wspierają lepsze rozpowszechnianie wiedzy w tej dziedzinie.

TYTUŁ V

WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA

ARTYKUŁ 18

Praworządność i współpraca prawna

1. Strony przywiązują szczególną wagę do umacniania zasady praworządności.
2. Strony współpracują w zakresie wzmocnienia wszystkich odpowiednich instytucji, w tym władz sądowych.
3. Współpraca prawna między Stronami może również obejmować m.in. wzajemną wymianę informacji dotyczących systemów prawnych i prawodawstwa.

ARTYKUŁ 19

Ochrona danych osobowych

Strony postanawiają wymieniać opinie i dzielić się wiedzą w celu promowania wysokiego poziomu ochrony danych osobowych w oparciu o obowiązujące standardy międzynarodowe, łącznie z instrumentami prawnymi UE, Rady Europy i innymi międzynarodowymi instrumentami prawnymi.

ARTYKUŁ 20

Migracja

1. Strony potwierdzają znaczenie współpracy przy zarządzaniu przepływami migracyjnymi między swoimi terytoriami. W celu wzmocnienia współpracy Strony mogą nawiązać, w stosownych przypadkach, dialog dotyczący wszelkich kwestii związanych z migracją, które mają znaczenie dla obu Stron, z uwzględnieniem oceny szczególnych potrzeb wskazanych w ust. 2. Każda ze Stron może, jeśli uzna to za stosowne, włączyć zagadnienia migracji do swoich strategii rozwoju gospodarczego i społecznego, przyjmując swój własny punkt widzenia jako kraju pochodzenia migrantów, kraju tranzytu lub kraju docelowego. Współpraca dotycząca migracji może obejmować m.in. budowanie potencjału i pomoc techniczną, zgodnie z ustaleniami Stron.

2. Współpraca między Stronami będzie kierować się potrzebami i będzie prowadzona za pośrednictwem wzajemnych konsultacji między Stronami oraz skupi się na:

- a) podstawowych przyczynach migracji;
- b) wymianie opinii w sprawie praktyk i norm właściwych dla zapewniania międzynarodowej ochrony osobom potrzebującym;
- c) ustanowieniu skutecznej polityki zapobiegania nieuregulowanej migracji, przemytowi osób migrujących oraz handlowi ludźmi, w tym również metod zwalczania siatek przemytniczych oraz sposobów ochrony ofiar przemytu;

- d) kwestii powrotu osób przebywających nielegalnie na terytorium któregokolwiek z państw w odpowiednich warunkach poszanowania ludzkiej godności oraz ich readmisji zgodnie z ust. 3;
- e) kwestiach uznanych za przedmiot wspólnego zainteresowania w dziedzinie wiz oraz bezpieczeństwa dokumentów podróży;
- f) kwestiach uznanych za przedmiot wspólnego zainteresowania w dziedzinie kontroli granicznych.

3. W ramach współpracy na rzecz zapobiegania i kontroli nielegalnej imigracji, bez uszczerbku dla potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, Strony postanawiają ponadto, że:

- a) Malezja dokonuje readmisji, z zastrzeżeniem potwierdzenia obywatelstwa, wszystkich swoich obywateli przebywających nielegalnie na terytorium państwa członkowskiego UE, na jego wniosek i bez dodatkowych formalności, innych niż te, o których mowa w ust. 4;
- b) każde państwo członkowskie UE dokonuje readmisji, z zastrzeżeniem potwierdzenia obywatelstwa, wszystkich swoich obywateli przebywających nielegalnie na terytorium Malezji, na jej wniosek i bez dodatkowych formalności, innych niż te, o których mowa w ust. 4.

4. Do celów ust. 3 państwa członkowskie UE i Malezja zapewnią niezwłocznie swoim obywatelom odpowiednie dokumenty podróży służące do osiągnięcia powyższych celów. Jeżeli osoba, która ma zostać poddana readmisji, nie posiada żadnych dokumentów lub innych dowodów potwierdzających jej obywatelstwo, właściwe przedstawicielstwo dyplomatyczne i konsularne Malezji lub zainteresowanego państwa członkowskiego UE dokona przygotowań w celu przeprowadzenia rozmowy z daną osobą i ustalenia jej obywatelstwa. Niniejszy artykuł nie narusza odpowiednich przepisów ustawowych i wykonawczych Stron, które odnoszą się do ustalania obywatelstwa.

5. Jeżeli jakakolwiek Strona uważa to za konieczne, Strony wynegocjują umowę między UE i Malezją regulującą szczególne obowiązki dotyczące readmisji, w tym obowiązek readmisji osób, które nie są ich obywatelami, ale które posiadają ważne zezwolenie na pobyt wydane przez jedną ze Stron, lub które przedostały się na terytorium jednej Strony bezpośrednio z terytorium drugiej Strony.

ARTYKUŁ 21

Ochrona konsularna

Malezja zgadza się, aby organy dyplomatyczne i konsularne każdego reprezentowanego państwa członkowskiego UE zapewniały ochronę każdemu obywatelowi państwa członkowskiego UE nieposiadającego stałego przedstawicielstwa w Malezji, które mogłoby faktycznie udzielić ochrony konsularnej w danym przypadku, na takich samych warunkach jak obywatelom swojego państwa.

ARTYKUŁ 22

Niedozwolone środki odurzające

1. Strony współpracują w celu zapewniania zrównoważonego podejścia poprzez skuteczną koordynację działań właściwych organów, w stosownych przypadkach, w ramach sektorów ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości i celnego w celu jak największego zmniejszenia podaży niedozwolonych środków odurzających, handlu niedozwolonymi środkami odurzającymi i popytu na niedozwolone środki odurzające, a także wpływu środków odurzających na osoby je zażywające i ogół społeczeństwa, oraz aby skuteczniej zapobiegać niewłaściwemu wykorzystywaniu prekursorów chemicznych.
2. Strony określają środki współpracy służące osiągnięciu tych celów. Działania podejmuje się na podstawie powszechnie uznanych zasad Stron zgodnie z obowiązującymi konwencjami międzynarodowymi, deklaracją polityczną oraz deklaracją w sprawie wytycznych dotyczących zmniejszenia popytu na narkotyki, przyjętą podczas dwudziestej specjalnej sesji Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych w sprawie narkotyków w dniu 10 czerwca 1998 r., a także zgodnie z deklaracją polityczną i planem działania w zakresie międzynarodowej współpracy na rzecz zintegrowanej i zrównoważonej strategii zwalczania światowego problemu narkotykowego, przyjętymi na 52. sesji Komisji ds. Środków Odurzających ONZ w marcu 2009 r.
3. Strony będą wymieniać się wiedzą fachową w dziedzinach takich jak opracowanie przepisów i polityki, ustanawianie instytucji krajowych i ośrodków informacji, szkolenie personelu, badania dotyczące narkotyków oraz zapobieganie wykorzystywaniu prekursorów do nielegalnej produkcji narkotyków i substancji psychotropowych.

ARTYKUŁ 23

Przestępczość zorganizowana i korupcja

Strony postanawiają współpracować przy zwalczaniu przestępczości zorganizowanej, gospodarczej i finansowej, a także korupcji. Współpraca ta ma w szczególności na celu wdrażanie obowiązujących międzynarodowych instrumentów, które mają zastosowanie do Stron, takich jak Konwencja ONZ w sprawie międzynarodowej przestępczości zorganizowanej i protokoły uzupełniające do niej oraz Konwencja ONZ przeciwko korupcji.

ARTYKUŁ 24

Pranie pieniędzy i finansowanie terroryzmu

1. Strony zgadzają się co do potrzeby podjęcia działań i współpracy w celu zapobiegania wykorzystywaniu ich systemów finansowych, w tym instytucji finansowych oraz określonych niefinansowych przedsiębiorstw i zawodów, do finansowania terroryzmu i prania zysków z działalności przestępczej, oraz w celu zwalczania takiego wykorzystywania
2. Strony postanawiają, że współpraca określona w ust. 1 pozwala na wymianę istotnych informacji w ramach odpowiednich przepisów ustawowych i wykonawczych oraz w ramach obowiązujących międzynarodowych standardów celem zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, odpowiadających normom przyjętym przez Grupę Specjalną ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (FATF).
3. Współpraca jest również prowadzona w formie budowania potencjału ukierunkowanego na zwalczanie prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz obejmuje wymianę dobrych praktyk, wiedzy fachowej i szkolenia, zgodnie z ustaleniami Stron.

TYTUŁ VI

WSPÓŁPRACA W INNYCH SEKTORACH

ARTYKUŁ 25

Prawa człowieka

1. Strony postanawiają współpracować w obszarach, które zostaną wzajemnie uzgodnione, w zakresie promowania i ochrony praw człowieka.
2. Współpraca ta może obejmować między innymi:
  - a) wymianę najlepszych praktyk dotyczących ratyfikacji i wdrożenia konwencji międzynarodowych, opracowanie i wdrożenie planów działań na szczeblu krajowym, rolę i funkcjonowanie odpowiednich krajowych instytucji dotyczących praw człowieka na terytorium Stron;
  - b) edukację na temat praw człowieka;
  - c) nawiązanie znaczącego, szeroko zakrojonego dialogu w zakresie praw człowieka;
  - d) współpracę w ramach odpowiednich organów ONZ ds. praw człowieka.

ARTYKUŁ 26

Usługi finansowe

1. Strony postanawiają zacieśniać współpracę w celu osiągnięcia bardziej zbliżonych wspólnych zasad i standardów oraz usprawnienia systemów rachunkowych, audytowych, nadzorczych i regulacyjnych w bankowości, ubezpieczeniach oraz innych obszarach sektora finansowego, łącznie z islamskimi usługami finansowymi.
2. Strony uznają, że środki w zakresie budowania potencjału mają duże znaczenie dla osiągnięcia tych celów.

ARTYKUŁ 27

Dialog w sprawie polityki gospodarczej

Strony postanawiają współpracować w promowaniu wymiany informacji na temat panujących u nich tendencji gospodarczych oraz wymiany doświadczeń dotyczących polityki gospodarczej w ramach regionalnej współpracy i integracji gospodarczej.

ARTYKUŁ 28

Dobre rządy w dziedzinie opodatkowania

1. Strony postanawiają umacniać współpracę w obszarze opodatkowania. Strony uznają znaczenie zasad dobrych rządów w obszarze opodatkowania oraz zobowiązują się do wdrażania tych zasad zgodnie z międzynarodowymi standardami. Zasady te obejmują przejrzystość, wymianę informacji oraz unikanie szkodliwych praktyk podatkowych w celu promowania i rozwijania działalności gospodarczej.
2. Strony zgadzają się również współpracować przy budowaniu potencjału w dziedzinie dobrych rządów w obszarze opodatkowania w celu rozwoju kompetencji i wiedzy fachowej, zgodnie ze wzajemnymi ustaleniami.

ARTYKUŁ 29

Polityka przemysłowa oraz małe i średnie przedsiębiorstwa

Strony, biorąc pod uwagę swoją politykę gospodarczą i swoje cele, postanawiają promować współpracę w zakresie polityki przemysłowej we wszystkich dziedzinach uznanych za właściwe w celu zwiększenia konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw („MŚP”), między innymi poprzez:

- a) wymianę informacji i doświadczeń w zakresie stwarzania ogólnych warunków dla poprawy konkurencyjności MŚP;

- b) promowanie rozwoju kontaktów między podmiotami gospodarczymi, zachęcanie do wspólnych inwestycji oraz zakładania wspólnych przedsiębiorstw i sieci informacyjnych, w szczególności w ramach istniejących unijnych programów horyzontalnych, pobudzając w ten sposób transfery „miękkiej” i „twardej” technologii pomiędzy partnerami;
- c) zapewnienie informacji i wspieranie innowacji oraz wymiana dobrych praktyk w zakresie dostępu do finansowania, zwłaszcza w przypadku mikro i małych przedsiębiorstw;
- d) ułatwienie i wspieranie odpowiednich działań prowadzonych przez sektor prywatny obu Stron;
- e) promowanie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw oraz zrównoważonej konsumpcji i produkcji, w tym poprzez wymianę najlepszych praktyk dotyczących odpowiedzialnych praktyk handlowych;
- f) wspólne projekty badawcze i innowacyjne w wybranych branżach przemysłu, zgodnie ze wzajemnymi ustaleniami.

ARTYKUŁ 30

Turystyka

1. Strony dążą do poprawy wymiany informacji oraz ustanowienia najlepszych praktyk w celu zapewniania zrównoważonego i trwałego rozwoju turystyki.

2. Strony postanawiają rozwijać współpracę w zakresie ochrony i harmonizacji potencjału dziedzictwa naturalnego i kulturowego, łagodzenia negatywnych skutków turystyki oraz większego pozytywnego wkładu branży turystycznej w zrównoważony rozwój społeczności lokalnej, m.in. poprzez rozwój ekoturystyki przy jednoczesnym przestrzeganiu integralności i interesów społeczności lokalnych i tubylczych oraz poprawę szkoleń w branży turystycznej.

ARTYKUŁ 31

Społeczeństwo informacyjne

1. Uznając, że technologie informacyjno-komunikacyjne („ICT”) są ważnym elementem współczesnego życia oraz posiadają ogromne znaczenie dla rozwoju gospodarczego i społecznego, Strony podejmują wymianę poglądów na temat swojej polityki w tej dziedzinie w celu promowania rozwoju gospodarczego.

2. Współpraca w tej dziedzinie może koncentrować się m.in. na:

- a) uczestniczeniu w dialogu na temat różnych aspektów społeczeństwa informacyjnego, w szczególności na temat kierunków polityki i uregulowań w zakresie łączności elektronicznej, w tym na temat usług powszechnych, licencjonowania, ogólnych zezwoleń, ochrony danych osobowych, oraz na temat niezależności i operacyjności organów regulacyjnych;
- b) wymianie informacji dotyczących wzajemnych połączeń oraz interoperacyjności sieci i usług Stron;

- c) wymianie informacji w sprawie standaryzacji, oceny zgodności i rozpowszechniania informacji w sprawie ICT;
- d) wspieraniu współpracy między Stronami w zakresie badań w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych;
- e) współpracy dotyczącej telewizji cyfrowej, w tym wymianie doświadczeń w zakresie rozmieszczenia, aspektów regulacyjnych oraz wymiany najlepszych praktyk dotyczących zarządzania widmem;
- f) aspektach bezpieczeństwa ICT, a także walce z cyberprzestępczością.

ARTYKUŁ 32

Bezpieczeństwo cybernetyczne

1. Strony współpracują w dziedzinie bezpieczeństwa cybernetycznego poprzez wymianę informacji na temat strategii i polityki oraz najlepszych praktyk zgodnie z ich przepisami i międzynarodowymi zobowiązaniami w zakresie praw człowieka.
2. Strony promują wymianę informacji na temat bezpieczeństwa cybernetycznego w dziedzinie edukacji i szkoleń, inicjatyw zwiększających świadomość, wykorzystania standardów oraz badań i rozwoju.

ARTYKUŁ 33

Sektor audiowizualny i media

Strony rozważą środki służące promowaniu wymiany, współpracy i dialogu pomiędzy odpowiednimi instytucjami w sektorze audiowizualnym i mediów. Strony postanawiają prowadzić regularny dialog w tych kwestiach.

TYTUŁ VII

WSPÓŁPRACA W DZIEDZINIE NAUKI, TECHNOLOGII I INNOWACJI

ARTYKUŁ 34

Nauka, technologia i innowacja

1. Strony wspierają, rozwijają i ułatwiają współpracę w dziedzinie nauki, technologii i innowacji w obszarach wspólnego interesu i wzajemnych korzyści, zgodnie z odpowiednimi przepisami, zasadami, regulacjami i politykami Stron.
2. Obszary takiej współpracy mogą obejmować biotechnologię, ICT, bezpieczeństwo cybernetyczne, technologie przemysłowe i materiałowe, nanotechnologię, technologię kosmiczną, naukę o morzu i energię odnawialną.

3. Współpraca może mieć formę:
  - a) wymiany informacji na temat programów i polityki w dziedzinie nauki, technologii i innowacji;
  - b) promowania strategicznych partnerstw badawczych między społecznościami naukowymi, ośrodkami badawczymi, uczelniami i sektorem przemysłu Stron;
  - c) promowania szkoleń i wymiany naukowców.
4. Działania w ramach współpracy powinny opierać się na zasadach wzajemności, sprawiedliwego traktowania i wzajemnych korzyści oraz zapewniać odpowiednią ochronę własności intelektualnej.
5. Strony dążą do tego, aby w tej współpracy uczestniczyły właściwe uczelnie wyższe, ośrodki badawcze i sektory produkcyjne.
6. Strony postanawiają promować podnoszenie świadomości opinii publicznej w zakresie programów każdej ze Stron oraz w zakresie współpracy w dziedzinie nauki, technologii i innowacji, a także w zakresie możliwości oferowanych przez takie programy.

ARTYKUŁ 35

Technologie ekologiczne

1. Strony postanawiają współpracować w dziedzinie technologii ekologicznej, tak aby:

- a) ułatwić wdrażanie technologii ekologicznych w sektorach takich jak energia, budownictwo, gospodarkę wodną i gospodarowanie odpadami oraz ich transport;
- b) promować budowanie potencjału w sektorze technologii ekologicznej, które może objąć współpracę w zakresie instrumentów regulacyjnych i instrumentów rynkowych, takich jak finansowanie technologii ekologicznej, zielone zamówienia publiczne oraz oznakowanie ekologiczne, zgodnie ze wzajemnymi ustaleniami;
- c) promować edukację publiczną i wiedzę na temat technologii ekologicznych oraz zachęcać do ich powszechnego wykorzystania;
- d) promować i rozpowszechniać technologię, produkty i usługi przyjazne dla środowiska.

2. Współpraca może przyjąć formę dialogu między odpowiednimi instytucjami i agencjami, wymiany informacji, programów wymiany pracowników, wizyt studyjnych, seminariów i warsztatów.

ARTYKUŁ 36

Energetyka

1. Strony podejmują starania w celu zacieśnienia współpracy w sektorze energii, dążąc do:
  - a) dywersyfikacji dostaw, kanałów i źródeł energii w celu wzmocnienia bezpieczeństwa energetycznego, rozwijania nowych, zrównoważonych, innowacyjnych i odnawialnych form energii, w tym biopaliw, biomasy i biogazu, energii wiatrowej i słonecznej oraz wytwarzania energii wodnej, przy jednoczesnym wspieraniu rozwoju odpowiednich ram politycznych, a także tras transportowych i przesyłowych;

- b) promowania efektywności energetycznej w produkcji, dystrybucji i zużyciu końcowym energii;
- c) wspierania transferu technologii służących zrównoważonej produkcji i wykorzystaniu energii;
- d) zacieśniania współpracy w celu zajęcia się kwestiami dotyczącymi energii i związanymi z przystosowaniem do zmiany klimatu oraz jej łagodzeniem w ramach Ramowej konwencji ONZ w sprawie zmian klimatu („UNFCCC”);
- e) wspierania budowania potencjału i ułatwiania inwestycji w tej dziedzinie

2. W tym celu Strony postanawiają promować kontakty i, tam gdzie jest to stosowne, wspólne badania ukierunkowane na osiągnięcie wzajemnych korzyści, w tym za pośrednictwem odpowiednich ram regionalnych i międzynarodowych. W odniesieniu do art. 39 i wniosków Światowego Szczytu Zrównoważonego Rozwoju, który odbył się w Johannesburgu w 2002 r., Strony odnotowują potrzebę odniesienia się do powiązań między dostępem do usług energetycznych po przystępnych cenach a zrównoważonym rozwojem. Działania te można promować we współpracy z inicjatywą energetyczną Unii Europejskiej, zapoczątkowaną podczas Światowego Szczytu Zrównoważonego Rozwoju.

ARTYKUŁ 37

Transport

1. Strony postanawiają aktywnie współpracować w dziedzinach stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania. Taka współpraca obejmie wszystkie rodzaje transportu i jakość sieci połączeń oraz ułatwi przepływ towarów i pasażerów, gwarantując bezpieczeństwo i ochronę środowiska, a także rozwój zasobów ludzkich oraz wzrost handlu i możliwości inwestycyjnych.

2. W sektorze lotnictwa współpraca Stron ma na celu promowanie m.in.:
  - a) rozwoju stosunków gospodarczych opartych na spójnych ramach regulacyjnych i zmierzających do ułatwienia działalności gospodarczej;
  - b) konwergencji technicznej i regulacyjnej w zakresie bezpieczeństwa, ochrony, zarządzania ruchem lotniczym, regulacji ekonomicznych i ochrony środowiska;
  - c) zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych;
  - d) projektów stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania;
  - e) współpracy na forach międzynarodowych.

3. W sektorze transportu morskiego współpraca Stron ma na celu promowanie m.in.:
  - a) dialogu w konkretnych sprawach, takich jak: dostęp do międzynarodowych rynków transportu morskiego oraz komercyjny i niedyskryminacyjny handel, traktowanie narodowe i klauzula najwyższego uprzywilejowania dla statków pływających pod banderą jednego z państw członkowskich UE lub Malezji lub należących do ich obywateli lub przedsiębiorstw oraz kwestie usług transportu bezpośredniego („od drzwi do drzwi”), z wyłączeniem usług kabotażu;

- b) wymiany opinii i najlepszych praktyk, w stosownych przypadkach, w sprawach bezpieczeństwa, ochrony, w tym walki z piractwem i rozbojem na morzu, procedur ochrony środowiska, standardów i regulacji, zgodnie z odpowiednimi międzynarodowymi konwencjami;
  - c) współpracy na forach międzynarodowych, zwłaszcza w obszarach zmniejszania emisji gazów cieplarnianych, warunków pracy, edukacji, szkolenia i wydawania świadectw marynarzom.
4. Strony mogą badać wszelkie możliwości zacieśniania współpracy w dziedzinach stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania.

ARTYKUŁ 38

Edukacja i kultura

1. Strony postanawiają wspierać współpracę w zakresie edukacji i kultury, która w pełni respektowałaby ich różnorodność, zwiększając wzajemne zrozumienie i wiedzę o swoich kulturach. W tym celu Strony będą wspierać i promować działania swoich instytutów kultury.
2. Strony dążą również do podejmowania odpowiednich działań celem promowania wymiany kulturalnej, w tym kontaktów międzyludzkich, oraz realizowania wspólnych inicjatyw w różnych sferach kultury, w tym współpracy przy zachowaniu dziedzictwa kulturowego w poszanowaniu różnorodności kulturowej. W tym względzie Strony zgadzają się również na dalsze wspieranie działalności Fundacji Azja-Europa.

3. Strony postanawiają przeprowadzać konsultacje i współpracować na odpowiednich forach międzynarodowych, w szczególności takich jak Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Oświaty, Nauki i Kultury („UNESCO”), w celu osiągnięcia wspólnych celów i propagowania różnorodności kulturowej, jak również ochrony dziedzictwa kulturowego. Strony będą promować zasady Powszechnej deklaracji UNESCO o różnorodności kulturowej i przestrzegać ich.

4. Strony ponadto promują działania i realizację programów w szkolnictwie wyższym oraz w zakresie mobilności i szkolenia naukowców, w tym program unijny Erasmus+ i działania „Maria Skłodowska-Curie”. Działania te wspierają m.in. współpracę międzyinstytucjonalną oraz rozwój powiązań między instytucjami szkolnictwa wyższego, zachęcają do mobilności studentów, naukowców, pracowników akademickich i ekspertów, promują wymianę informacji i wiedzy fachowej, pomagają w budowaniu potencjału oraz w poprawie jakości nauczania i uczenia się. Mogą one również obejmować współpracę instytucjonalną za pośrednictwem organów takich jak Instytut Azja-Europa.

ARTYKUŁ 39

Środowisko i zasoby naturalne

1. Przypominając wyniki konferencji ONZ w sprawie środowiska i rozwoju, która odbyła się w Rio de Janeiro w 1992 r., Światowego Szczytu Zrównoważonego Rozwoju (WSSD) oraz konferencji ONZ w sprawie zrównoważonego rozwoju, która odbyła się w Rio de Janeiro w 2012 r. (Rio + 20), a także programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030, Strony postanawiają współpracować przy promowaniu ochrony środowiska i poprawy jego stanu w dążeniu do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju. Wykonanie obowiązujących wielostronnych umów dotyczących ochrony środowiska jest uwzględniane we wszystkich działaniach podejmowanych przez Strony zgodnie z niniejszą Umową.

2. Strony uznają potrzebę zachowania zasobów naturalnych i bioróżnorodności oraz zarządzania nimi w zrównoważony sposób, co stanowi podstawę rozwoju obecnych i przyszłych pokoleń, w szczególności zgodnie z Konwencją o różnorodności biologicznej oraz Konwencją o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem. Strony zobowiązują się do wykonywania decyzji przyjętych na podstawie tych konwencji, w tym poprzez strategie i plany działań.

3. Strony starają się kontynuować i wzmacniać współpracę w zakresie ochrony środowiska, w tym w ramach programów regionalnych, wymiany najlepszych praktyk, dialogów politycznych i regulacyjnych, konferencji i warsztatów, zwłaszcza w odniesieniu do:

- a) promowania wiedzy o środowisku oraz zwiększania udziału wszystkich wspólnot lokalnych w ochronie środowiska oraz w podejmowaniu wysiłków na rzecz zrównoważonego rozwoju;
- b) zajęcia się wyzwaniami dotyczącymi zmiany klimatu, zwłaszcza w zakresie wpływu na ekosystemy i zasoby naturalne;
- c) promowania rozwijania zdolności odnoszących się do uczestnictwa w wiążących dla Stron i obowiązujących wielostronnych umowach w sprawie ochrony środowiska oraz wykonywania tych umów;
- d) zacieśniania współpracy w celu ochrony i zachowania zasobów leśnych oraz zarządzania nimi w zrównoważony sposób, a także zwalczania nielegalnego wyrębu lasów i związanego z nim handlu;
- e) zachowania i wykorzystania w sposób zrównoważony różnorodności biologicznej, w tym zagrożonych gatunków, ich siedlisk i różnorodności genetycznej, wzmocnienia współpracy w zakresie inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Stron oraz odtworzenia zdegradowanych ekosystemów;

- f) zwalczania nielegalnego handlu dziką fauną i florą oraz wdrażania skutecznych środków przeciwdziałających takiemu handlowi;
- g) zapobiegania nielegalnemu transgranicznemu przemieszczaniu niebezpiecznych odpadów i innych odpadów oraz substancji zubażających warstwę ozonową;
- h) poprawy ochrony i stanu środowiska morskiego i nadbrzeżnego oraz promowania wykorzystania zasobów morskich w zrównoważony sposób;
- i) poprawy jakości otaczającego powietrza, ekologicznego zarządzania odpadami, zasobami wodnymi oraz chemikaliami, a także propagowania zrównoważonej konsumpcji i produkcji;
- j) promowania ochrony gruntów oraz zrównoważonego zarządzania gruntami;
- k) promowania wyznaczania chronionych obszarów i ochrony ekosystemów oraz zasobów naturalnych, a także skutecznego zarządzania parkami krajowymi, z należyтым poszanowaniem społeczności lokalnych i tubylczych zamieszkujących te obszary lub ich okolice;
- l) promowania skutecznej współpracy w kontekście Protokołu z Nagoi – do Konwencji o różnorodności biologicznej – o dostępie do zasobów genetycznych oraz sprawiedliwym i równym podziale korzyści wynikających z wykorzystania tych zasobów;
- m) zachęcania do rozwoju i wykorzystania dobrowolnych systemów zapewniania zgodności ze zrównoważonym rozwojem, takich jak sprawiedliwy i etyczny handel, oznakowania ekologiczne i systemy certyfikacji;

4. Strony ułatwiają sobie nawzajem dostęp do prowadzonych przez siebie programów w tych dziedzinach, zgodnie z określonymi warunkami takich programów.

5. Strony dążą do zacieśnienia współpracy w celu zajęcia się kwestiami związanymi z przystosowaniem do zmiany klimatu oraz jej łagodzeniem w ramach UNFCCC.

ARTYKUŁ 40

Rolnictwo, zwierzęta gospodarskie, rybołówstwo i rozwój obszarów wiejskich

Strony postanawiają rozwijać dialog i promować współpracę w zakresie rolnictwa, zwierząt gospodarskich, rybołówstwa, w tym akwakultury, oraz rozwoju obszarów wiejskich. Strony będą prowadzić wymianę informacji w zakresie:

- a) polityki rolnej i ogólnych perspektyw rolniczych oraz oznaczeń geograficznych w skali międzynarodowej;
- b) możliwości ułatwienia handlu roślinami, zwierzętami, zwierzętami wodnymi i produktami z nich pochodzącymi;
- c) polityki dotyczącej dobrostanu zwierząt;
- d) polityki rozwoju obszarów wiejskich, łącznie z programami budowania potencjału oraz najlepszymi praktykami w odniesieniu do spółdzielni rolnych oraz promowania produktów z obszarów wiejskich;
- e) polityki jakości w odniesieniu do roślin, zwierząt i produktów wodnych;

- f) rozwoju zrównoważonego i przyjaznego środowisku rolnictwa, przemysłu rolnego oraz transferu biotechnologii;
- g) ochrony odmian roślin, technologii produkcji nasion, poprawy wydajności upraw, alternatywnych technologii uprawy, w tym biotechnologii rolniczej;
- h) stworzenia baz danych w zakresie rolnictwa i zwierząt gospodarskich;
- i) szkoleń w dziedzinie rolnictwa, weterynarii i rybołówstwa, łącznie z akwakulturą;
- j) wspierania zrównoważonej i odpowiedzialnej długoterminowej polityki morskiej i rybołówstwa, w tym ochrony zasobów przybrzeżnych i pełnego morza oraz zarządzania nimi;
- k) wspierania starań służących zapobieganiu nielegalnym, niezgłaszanym i nieuregulowanym praktykom rybackim i związanemu z nimi handlowi.

ARTYKUŁ 41

Zdrowie

1. Strony postanawiają współpracować w sektorze zdrowia w celu osiągnięcia poprawy warunków zdrowotnych obejmujących m.in. środki profilaktyki medycznej, poważne choroby zakaźne i inne zagrożenia dla zdrowia, takie jak choroby niezakaźne, a także międzynarodowe porozumienia w sprawie ochrony zdrowia.

2. Współpraca odbywa się w szczególności poprzez:
- a) wymianę informacji oraz współpracę w zakresie wczesnego zapobiegania zagrożeniom, takim jak ptasia grypa i grypa pandemiczna, a także inne poważne choroby zakaźne mogące wywoływać pandemie;
  - b) programy wymiany, stypendiów i szkoleń;
  - c) promowanie pełnego i terminowego wykonania międzynarodowych umów w dziedzinie zdrowia, takich jak Międzynarodowe przepisy zdrowotne Światowej Organizacji Zdrowia („WHO”) oraz ramowej konwencji antytytoniowej WHO.

ARTYKUŁ 42

Zatrudnienie i sprawy społeczne

1. Strony postanawiają zacieśnić współpracę w dziedzinie zatrudnienia i spraw społecznych, w tym współpracę w zakresie spójności regionalnej i społecznej, bezpieczeństwa i zdrowia w miejscu pracy, równouprawnienia płci oraz godnej pracy, w celu wzmocnienia społecznego wymiaru globalizacji.

2. Strony potwierdzają konieczność wspierania procesu globalizacji, który byłby korzystny dla wszystkich, a także propagowania pełnego i wydajnego zatrudnienia oraz godnej pracy jako kluczowych elementów zrównoważonego rozwoju i ograniczania ubóstwa, zgodnie z rezolucją Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 60/1 (2005 r.) oraz z deklaracją ministerialną przyjętą na obradach wysokiego szczebla Rady Gospodarczo-Społecznej ONZ w dniu 5 lipca 2006 roku oraz uwzględniając deklarację Międzynarodowej Organizacji Pracy („MOP”) dotyczącą sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji z 2008 r. Strony uwzględniają cechy i odmienny charakter sytuacji gospodarczej i społecznej każdej ze Stron.

3. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do przestrzegania, promowania i wdrażania zasad podstawowych norm pracy i norm socjalnych uznanych na arenie międzynarodowej, określonych przede wszystkim w Deklaracji MOP dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy z 1998 r., oraz do wdrażania obowiązujących konwencji MOP, które są dla tych Stron wiążące. Strony będą współpracować i wymieniać informacje na temat stosownych kwestii dotyczących zatrudnienia i pracy, zgodnie z ustaleniami Stron.

4. Formy współpracy mogą obejmować m.in. konkretne programy i projekty, zgodnie ze wzajemnymi uzgodnieniami, jak również dialog, współpracę i inicjatywy podejmowane w zakresie kwestii stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania na szczeblu dwustronnym lub wielostronnym, takim jak ASEM, dialog UE-ASEAN i MOP.

ARTYKUŁ 43

Dane statystyczne

Strony postanawiają wspierać, uzupełniając dotychczasowe działania dotyczące współpracy statystycznej między Unią a ASEAN oraz z zastrzeżeniem swoich odpowiednich przepisów, zasad, regulacji i polityk, budowanie potencjału w dziedzinie statystyki i harmonizację metod i praktyk statystycznych, w tym gromadzenie i rozpowszechnianie danych statystycznych, a tym samym możliwość wykorzystania, na wspólnie akceptowanych warunkach, danych o rachunkach narodowych, bezpośrednich inwestycjach zagranicznych, handlu towarami i usługami oraz, w bardziej ogólnym kontekście, we wspólnie uzgodnionych obszarach objętych niniejszą Umową, które wiążą się z gromadzeniem, przetwarzaniem, analizowaniem i rozpowszechnianiem danych statystycznych.

ARTYKUŁ 44

Spółeczeństwo obywatelskie

Strony uznają rolę i potencjalny wkład organizacji społeczeństwa obywatelskiego i instytucji akademickich we współpracę w ramach niniejszej Umowy, jak również zobowiązują się do wspierania, w możliwym zakresie, dialogu z nimi oraz ich skutecznego udziału w stosownych obszarach współpracy, zgodnie ze swoimi odpowiednimi przepisami, zasadami, regulacjami i politykami.

ARTYKUŁ 45

Administracja publiczna

Strony postanawiają współpracować w celu wzmocnienia budowania potencjału w dziedzinie administracji publicznej. Współpraca w tym zakresie może objąć wymianę opinii dotyczących najlepszych praktyk w zakresie metod zarządzania, świadczenia usług, wzmocnienia zdolności instytucjonalnych oraz w zakresie zagadnień dotyczących przejrzystości.

ARTYKUŁ 46

Zarządzanie klęskami żywiołowymi

1. Strony uznają potrzebę minimalizowania skutków klęsk żywiołowych i katastrof spowodowanych przez człowieka. Strony potwierdzają wspólne zobowiązanie do promowania zapobiegania, łagodzenia, gotowości oraz środków reagowania i naprawy w celu zwiększenia odporności swoich społeczeństw i infrastruktury oraz do współpracy w stosownych przypadkach na poziomie dwustronnym i wielostronnym w kierunku osiągnięcia tych celów.
2. Współpraca może przyjmować m.in. następujące formy:
  - a) udostępnianie najlepszych praktyk w zarządzaniu klęskami żywiołowymi;
  - b) rozwijanie zdolności;

- c) wymiana informacji;
- d) promowanie zwiększania świadomości i ogólnej edukacji społeczeństwa.

3. Współpraca, o której mowa w ust. 2, może obejmować wymianę informacji w sprawie pomocy w sytuacjach kryzysowych oraz w przypadku klęsk żywiołowych, z uwzględnieniem działań Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego UE oraz Centrum Koordynującego Pomoc Humanitarną i Zarządzanie Klęskami Żywiołowymi ASEAN.

TYTUŁ VIII

ŚRODKI WSPÓŁPRACY

ARTYKUŁ 47

Zasoby potrzebne do współpracy

Aby osiągnąć cele współpracy określone w niniejszej Umowie, Strony postanawiają udostępnić właściwe zasoby, w tym środki finansowe, na realizację działań w obszarze współpracy określonych w niniejszej Umowie w zakresie, w jakim pozwalają na to zasoby i przepisy każdej ze Stron. Działania w obszarze współpracy mogą w stosownych przypadkach obejmować inicjatywy dotyczące budowania potencjału i współpracy technicznej, wymianę ekspertów, prowadzenie badań oraz inne działania uzgodnione przez Strony.

ARTYKUŁ 48

Finansowa pomoc i interesy

1. Wszelka pomoc finansową UE na mocy niniejszej Umowy jest wdrażana przez Strony zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami i Strony współpracują w ramach ochrony swoich interesów finansowych.
2. Strony wprowadzają odpowiednie środki w celu zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i innym nielegalnym działaniom mającym wpływ na ich interesy finansowe oraz w celu ich zwalczania, zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi każdej ze Stron. Takie środki obejmują również wymianę informacji i wzajemną pomoc administracyjną. Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych i odpowiednie organy Malezji mogą uzgodnić kwestie dalszej współpracy w dziedzinie zwalczania nadużyć finansowych.

ARTYKUŁ 49

Prawa własności intelektualnej wynikające z uzgodnień dotyczących współpracy

Prawa własności intelektualnej wynikające z uzgodnień dotyczących współpracy na podstawie niniejszej Umowy są chronione i egzekwowane zgodnie z odpowiednimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi każdej ze Stron oraz zgodnie z właściwymi umowami międzynarodowymi, które mają zastosowanie do obu Stron. Pozostaje to bez uszczerbku dla jakichkolwiek szczegółowych postanowień objętych istniejącymi lub przyszłymi indywidualnymi umowami o współpracy.

TYTUŁ IX

RAMY INSTYTUCJONALNE

ARTYKUŁ 50

Wspólny Komitet

1. Strony postanawiają ustanowić w ramach niniejszej Umowy Wspólny Komitet składający się z przedstawicieli Stron na odpowiednio wysokim szczeblu, który będzie miał następujące zadania:

- a) zapewnienie sprawnego funkcjonowania i wykonywania niniejszej Umowy;
- b) określenie priorytetów w związku z celami niniejszej Umowy;
- c) wydawanie zaleceń dotyczących propagowania celów Umowy;
- d) rozstrzyganie, w stosownych przypadkach, wszelkich różnic i sporów wynikających z interpretacji, wykonania lub stosowania niniejszej Umowy zgodnie z art. 53;
- e) analizowanie wszelkich informacji przedstawionych przez jedną ze Stron o niewywiązaniu się ze zobowiązań oraz prowadzenie konsultacji z drugą Stroną, tak aby znaleźć rozwiązanie polubowne i możliwe do zaakceptowania przez obie Strony zgodnie z art. 53;

f) nadzorowanie wykonania każdej umowy szczegółowej, o której mowa w art. 52 ust. 2.

2. Wspólny Komitet zbiera się co najmniej raz na dwa lata, na przemian w Brukseli i w Malezji, w terminie ustalonym za porozumieniem Stron. W drodze porozumienia między Stronami można również zwoływać nadzwyczajne posiedzenia Wspólnego Komitetu. Wspólnemu Komitetowi przewodniczy naprzemiennie każda ze Stron. Porządek posiedzeń Wspólnego Komitetu ustala się w drodze porozumienia między Stronami.

3. Wspólny Komitet może ustanowić specjalistyczne grupy robocze celem udzielenia mu wsparcia w wykonywaniu jego zadań. Te grupy robocze przedkładają szczegółowe sprawozdania ze swej działalności Wspólnemu Komitetowi na każdym z jego posiedzeń.

4. Wspólny Komitet uchwała swój regulamin.

TYTUŁ X

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

ARTYKUŁ 51

Ujawnianie informacji

1. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być interpretowane w sposób wymagający od którejkolwiek ze Stron przekazania informacji, których ujawnienie Strona uznaje za sprzeczne z jej podstawowymi interesami bezpieczeństwa.

2. Strony zapewniają odpowiednią ochronę informacjom wymienianym na mocy niniejszej Umowy, spójnie z interesem publicznym dotyczącym dostępu do informacji oraz zgodnie z ich odpowiednimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi.

ARTYKUŁ 52

Inne umowy

1. Umowa nie wpływa na stosowanie lub wykonywanie zobowiązań podjętych przez Strony w stosunkach z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi.

2. Strony mogą uzupełniać niniejszą Umowę, zawierając umowy szczegółowe w odniesieniu do każdego obszaru współpracy objętego jej zakresem stosowania. Takie umowy szczegółowe są integralną częścią ogólnych stosunków dwustronnych regulowanych niniejszą Umową oraz stanowią część wspólnych ram instytucjonalnych.

ARTYKUŁ 53

Wypełnianie zobowiązań

1. Wszelkie różnice lub spory między Stronami dotyczące interpretacji, wykonania lub stosowania niniejszej Umowy są rozstrzygane polubownie, za pośrednictwem konsultacji lub negocjacji w ramach Wspólnego Komitetu, bez odsyłania do strony trzeciej lub trybunału międzynarodowego.

2. W przypadku gdy jedna ze Stron uzna, że druga Strona nie wypełniła któregokolwiek ze swoich zobowiązań wynikających z niniejszej Umowy, powiadamia o tym drugą Stronę. Strony prowadzą konsultacje w celu znalezienia rozwiązania możliwego do przyjęcia przez obie Strony. Takie konsultacje odbywają się pod auspicjami Wspólnego Komitetu. W przypadku gdy Wspólny Komitet nie jest w stanie znaleźć rozwiązania możliwego do przyjęcia przez obie Strony, Strona powiadamiająca może przedsięwziąć odpowiednie środki. Do celów niniejszego ustępu „odpowiednie środki” oznaczają wszelkie środki zalecane przez Wspólny Komitet lub zawieszenie, częściowe albo pełne, niniejszej Umowy.

3. Jeżeli jedna ze Stron uważa, że druga Strona nie dopełniła któregokolwiek ze zobowiązań opisanych jako elementy zasadnicze w art. 1 ust. 1 i art. 7 ust. 1, niezwłocznie powiadamia drugą Stronę o tym fakcie i o odpowiednich środkach, jakie zamierza przedsięwziąć. Strona powiadamiająca informuje Wspólny Komitet o konieczności odbycia pilnych konsultacji w tej sprawie. W przypadku gdy Wspólny Komitet nie jest w stanie osiągnąć rozwiązania możliwego do przyjęcia przez obie Strony, w terminie 15 dni od rozpoczęcia konsultacji i nie później niż 30 dni od daty powiadomienia Strona powiadamiająca może przedsięwziąć odpowiednie środki. Do celów niniejszego ustępu „odpowiednie środki” oznaczają wszelkie środki zalecane przez Wspólny Komitet lub zawieszenie, częściowe albo pełne, niniejszej Umowy lub jakiegokolwiek innej umowy szczegółowej w rozumieniu art. 52 ust. 2.

4. Wspomniane odpowiednie środki są proporcjonalne do niewypełnienia zobowiązań na mocy niniejszej Umowy i nie mają wpływu na inne zobowiązania objęte niniejszą Umową, których nie dotyczy dana sytuacja. Przy wyborze odpowiednich środków pierwszeństwo należy przyznać tym, które w najmniejszym stopniu zakłócają funkcjonowanie niniejszej Umowy lub jakiegokolwiek umowy szczegółowej w rozumieniu art. 52 ust. 2.

ARTYKUŁ 54

Ułatwianie

Aby ułatwić współpracę w ramach niniejszej Umowy, Strony postanawiają przyznać ułatwienia ekspertom i urzędnikom zaangażowanym w realizację współpracy w celu wykonywania ich zadań, zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Stron.

ARTYKUŁ 55

Terytorialny zakres stosowania

Niniejsza Umowa ma zastosowanie, z jednej strony, do terytoriów, na których zastosowanie mają TUE i TFUE, zgodnie z warunkami określonymi w tych Traktatach, a z drugiej strony, do terytorium Malezji.

ARTYKUŁ 56

Definicja Stron

Do celów niniejszej Umowy określenie „Strony” oznacza z jednej strony Unię lub jej państwa członkowskie, lub Unię i jej państwa członkowskie, zgodnie z ich odnośnymi uprawnieniami, a z drugiej strony rząd Malezji.

ARTYKUŁ 57

Przyszły rozwój i zmiany

1. Każda Strona może przedłożyć pisemne wnioski dotyczące rozszerzenia zakresu współpracy lub zmiany jakichkolwiek postanowień niniejszej Umowy.
2. Wszelkie sugestie dotyczące rozszerzenia zakresu współpracy uwzględniają doświadczenie zdobyte przy stosowaniu i wykonywaniu niniejszej Umowy lub jakiegokolwiek umowy szczegółowej, o której mowa w art. 52 ust. 2.
3. Jakiegokolwiek rozszerzenia zakresu współpracy lub zmiany niniejszej Umowy są dokonywane za obopólną pisemną zgodą, poprzez dodatkowe umowy lub protokoły albo odpowiednie instrumenty uzgodnione przez Strony.
4. Wspomniane dodatkowe umowy, protokoły lub odpowiednie instrumenty wchodzi w życie w terminie ustalonym przez Strony i stanowią integralną część niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 58

Wejście w życie i okres obowiązywania

1. Niniejsza Umowa wchodzi w życie pierwszego dnia drugiego miesiąca następującego po dacie, z którą ostatnia Strona powiadomiła drugą Stronę o zakończeniu procedur prawnych koniecznych do tego celu.

2. Niniejsza Umowa obowiązuje przez okres pięciu lat. Umowa jest automatycznie przedłużana na kolejne okresy jednego roku, chyba że jedna ze Stron powiadomi pisemnie drugą Stronę o zamiarze nieprzedłużania niniejszej Umowy w terminie sześciu miesięcy przed końcem kolejnego rocznego okresu.

3. Niniejsza Umowa może zostać rozwiązana przez każdą ze Stron w drodze pisemnego powiadomienia przekazanego drugiej Stronie. Rozwiązanie Umowy zaczyna obowiązywać po upływie sześciu miesięcy od daty otrzymania powiadomienia przez drugą Stronę.

ARTYKUŁ 59

Powiadomienia

Powiadomienia dokonywane zgodnie z art. 58 należy kierować odpowiednio do Sekretariatu Generalnego Rady Unii Europejskiej oraz Ministerstwa Spraw Zagranicznych Malezji.

ARTYKUŁ 60

Tekst autentyczny

Niniejsza Umowa sporządzona jest w dwóch egzemplarzach w językach angielskim, bułgarskim, chorwackim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, rumuńskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, węgierskim, włoskim i malajskim, przy czym każdy z tych tekstów jest jednakowo autentyczny.

W przypadku rozbieżności w wykładni postanowień niniejszej Umowy Strony kierują sprawę do Wspólnego Komitetu.

Sporządzono w .... [miejsce], dnia .... r.

W IMIENIU KRÓLESTWA BELGII,

W IMIENIU REPUBLIKI BUŁGARII,

W IMIENIU REPUBLIKI CZESKIEJ,

W IMIENIU KRÓLESTWA DANII,

W IMIENIU REPUBLIKI FEDERALNEJ NIEMIEC,

W IMIENIU REPUBLIKI ESTOŃSKIEJ,

W IMIENIU IRLANDII,

W IMIENIU REPUBLIKI GRECKIEJ,

W IMIENIU KRÓLESTWA HISZPANII,

W IMIENIU REPUBLIKI FRANCUSKIEJ,

W IMIENIU REPUBLIKI CHORWACJI,

W IMIENIU REPUBLIKI WŁOSKIEJ,

W IMIENIU REPUBLIKI CYPRYJSKIEJ,

W IMIENIU REPUBLIKI ŁOTEWSKIEJ,

W IMIENIU REPUBLIKI LITEWSKIEJ,

W IMIENIU WIELKIEGO KSIĘSTWA LUKSEMBURGA,

W IMIENIU WĘGIER,

W IMIENIU REPUBLIKI MALTY,

W IMIENIU KRÓLESTWA NIDERLANDÓW,

W IMIENIU REPUBLIKI AUSTRII,

W IMIENIU RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

W IMIENIU REPUBLIKI PORTUGALSKIEJ,

W IMIENIU RUMUNII,

W IMIENIU REPUBLIKI SŁOWENII,

W IMIENIU REPUBLIKI SŁOWACKIEJ,

W IMIENIU REPUBLIKI FINLANDII,

W IMIENIU KRÓLESTWA SZWECJI,

W IMIENIU UNII EUROPEJSKIEJ

W IMIENIU RZĄDU MALEZJI